

فرزندپروری بر پایه طرحواره درمانی

تألیف و گردآوری
(ترتیب حروف الفبا)

شهاب تاجدی، حسین حاجی، هانیه رادفرد
فروزان طریفی، لیلا محمدیان دوبنداری

ویراستار

امیرعلی رجنی

عنوان و نام پدیدآور	فرزندپروری بر پایه طرحواره‌درمانی/ تألیف و گردآوری (ترتیب حروف الفبا) شهاب تاجدی... (و دیگران)؛
مشخصات نشر	ویراستار امیرعلی رجئی.
مشخصات ظاهری	تهران: انتشارات صالحیان، ۱۴۰۱.
شابک	۱۷۰ ص.
وضعیت فهرست نویسی	۹۷۸-۶۲۲-۲۱۴-۹۴۲-۰
یادداشت	فیبا
یادداشت	تألیف و گردآوری (ترتیب حروف الفبا): شهاب تاجدی، حسین حاجی، هانیه رادفرد، فروزان طریفی، لیلا محمدیان دوبنداری.
موضوع	محمّدیان دوبنداری.
	کتابنامه.
	رفتار والدین -- جنبه‌های روان‌شناسی
	Parenting -- Psychological aspects
	والدین و کودک -- جنبه‌های روان‌شناسی
	Parent and Child -- Psychological aspects
	والدین و نوجوانان -- جنبه‌های روان‌شناسی
	Parent and teenager -- Psychological aspects
	کودکان -- سرپرستی -- جنبه‌های روان‌شناسی
	Child rearing -- Psychological aspects
	طرحواره (روان‌شناسی)
	Schemas (Psychology)
شناسه افزوده	تاجدی، شهاب، ۱۳۶۸ -
شناسه افزوده	رجئی، امیرعلی، ۱۳۳۵ - ویراستار
رده بندی کنگره	HQ ۷۵۵/۸
رده بندی دیویی	۶۴۹/۱
شماره کتابشناسی ملی	۸۸۲۶۲۳۴
اطلاعات رکورد کتابشناسی	فیبا

فرزندپروری بر پایه طرحواره‌درمانی

تألیف و گردآوری (ترتیب حروف الفبا): شهاب تاجدی، حسین حاجی، هانیه رادفرد،

فروزان طریفی، لیلا محمدیان دوبنداری

ویراستار: امیرعلی رجئی

ناشر: صالحیان

صفحه‌آرایی: صالحیان

طراح جلد: صالحیان

سال و نوبت چاپ: ۱۴۰۱ - اول

شمارگان: ۵۰۰ نسخه

دفتر انتشارات: میدان انقلاب - خیابان ۱۲ فروردین - کوچه زاتدارمری - پلاک ۱۳۲ - طبقه دوم

تلفن: ۰۹۱۹۰۸۱۰۱۴۲-۶۶۹۷۹۳۰۰

سایت انتشارات: www.pubsalehiyan.com

(به): ۱۴۸۵۰۰ تومان

فهرست مطالب

۱۱	 مقدمه
فصل اول	
۱۳	 آشنایی اولیه با دوره‌های رشد کودک (از کودکی تا نوجوانی)
۱۵	 مقدمه
۱۷	 فرزندپروری بدو تولد تا دوسالگی
۲۳	 فرزندپروری ۲ تا ۶ سالگی
۲۳	 دوره ۲ سالگی تا سن پیش دبستانی (۲-۵ سالگی)
۲۳	 وقت خواب
۲۴	 بدغذایی
۲۴	 مبارزه قدرت
۲۴	 جلب توجه
۲۵	 توجه به احساسات
۲۵	 خیس کردن رختخواب
۲۶	 حمایت
۲۶	 اعتماد به نفس
۲۷	 بازی‌های گروهی
۲۹	 جملاتی که به استقلال‌یابی بچه در این دوره کمک می‌کند

۳۰	سه دلیل مهم در این مورد وجود دارد
۳۱	در این دوره چند تکنیک فرزندپروری مهم و مؤثر مدنظر است
۳۱	فرزندپروری ۶ تا ۱۱ سالگی (کودک دبستانی تا نوجوانی)
۳۱	دوره پیش دبستانی تا ۱۴ سالگی (۶ تا ۱۱ سالگی)
۳۲	گوش دادن هدفمند
۳۲	تغییر رفتار ناپسند
۳۵	آموزش رفتارهای جدید
۳۵	عوامل تأثیرگذار بر امر یادگیری
۳۶	کودک و مدرسه
۳۶	در مورد مدرسه رفتن کودک باید نکاتی رعایت شود
۳۷	وقت خواب
۳۸	دوست یابی
۳۸	خطاهای فرزندپروری در این دوره
۳۹	تقویت کننده ها
۳۹	بهترین راه برای تربیت کردن کودکان دبستانی
۴۰	الگوی برداری
۴۰	مذاکره
۴۱	دوره نوجوانی
۴۲	استقلال در نوجوانی
۴۲	همرنگی در نوجوانی
۴۲	گوش فرادادن هدفمند
۴۳	روش مذاکره برد-برد
۴۴	گزین شدن فرزند
۴۵	نوجوانان طبق این طبقه بندی دست به خودکشی می زنند
۴۷	نتیجه گیری

فصل دوم

۴۹	انواع نظریه‌های روانشناسی رشد
۵۱	مقدمه
۵۲	نظریه روانی - جنسی زیگموند فروید
۵۲	دیدگاه روانکاوی
۵۳	نظریه روانی - جنسی فروید
۵۶	نظریه شناختی - رشدی پیاژه
۶۱	نظریه رشد اخلاقی کلبرگ
۶۳	نظریه طرحواره جنسی ساندرا Bem
۶۷	تربیت کودک بدون در نظر گرفتن جنسیت
۶۸	دلبستگی: طبق رویکرد کربارشناسی
۶۸	تعریف دلبستگی و انواع آن
۷۰	شکل‌گیری دلبستگی‌ها
۷۲	عوامل مؤثر بر دلبستگی
۷۴	هویت
۷۴	نظریه روانی - اجتماعی اریکسون
۸۵	هویت از دیدگاه مارسیا
۸۸	نتیجه‌گیری

فصل سوم

۹۱	انواع سبک‌های فرزندپروری
۹۳	مقدمه
۹۴	فرزندپروری چیست؟
۹۴	خطاهای شایع در فرزندپروری
۹۵	سه قانون طلایی در فرزندپروری
۹۵	تعریف فرزندپروری

۹۵	اهمیت فرزندپروری در دوران نوجوانی
۹۶	والدین باید نکاتی را رعایت کنند تا نوجوان احساس کند که تکیه گاه محکمی دارد
۹۷	قوانین رفتار با نوجوان
۹۸	شیوه های فرزندپروری
۹۸	عمده ی مطالعات و مدل های ارائه شده در این حوزه بر دو بعد تأکید دارند
۹۸	بعد اول فرزندپروری (پذیرش - پاسخ)
۹۹	بعد دوم فرزندپروری (درخواست - کنترل)
۹۹	با توجه به این دو بعد، چهار سبک فرزندپروری عبارت اند
۱۰۰	شیوه های فرزندپروری از نظر روانشناسی غرب (نظریه بامریند)
۱۰۳	معیار سبک های فرزندپروری
۱۰۴	تأثیر انواع سبک های فرزندپروری بر کودکان
۱۰۴	سبک مستبدانه
۱۰۴	سبک سهل گیرانه
۱۰۵	سبک طرد کننده
۱۰۵	سبک مقتدرانه
۱۰۶	چه چیزی سبک فرزندپروری مقتدرانه را کارآمد می سازد؟
۱۰۶	ویژگی انواع سبک های فرزندپروری
۱۰۷	ابعاد شیوه های فرزندپروری
۱۰۸	سبک های فرزندپروری بامریند در یک نگاه
۱۰۸	بررسی سبک های فرزندپروری در اسلام
۱۱۰	مؤلفه های رفتاری در سبک فرزندپروری اسلامی
۱۱۱	در اینجا به دلیل اهمیت رفتار به بیان و توضیح این چهار مؤلفه ی رفتاری می پردازیم
۱۱۱	۱. توقعات منطقی (تطابق توقعات با دنیای درونی کودک)
۱۱۲	۲. پاسخ دهی به نیازهای کودک
۱۱۶	۳. روش الگو گیری

۴. تغافل.....	۱۱۷
سبک فرزندپروری مسئولانه در اسلام.....	۱۱۹
مقایسه سبک‌های فرزندپروری بامریند با سبک فرزندپروری مسئولانه در اسلام.....	۱۲۰
در اینجا به مقایسه انواع سبک‌های فرزندپروری با شیوه تربیتی مسئولانه‌ی اسلام می‌پردازیم.....	۱۲۱
تشابه و تفاوت سبک مقتدرانه و مسئولانه.....	۱۲۵
راه‌های بهبود سبک تربیتی.....	۱۲۶
نتیجه‌گیری.....	۱۲۷
در پایان چند نکته را یادآور می‌شوم.....	۱۲۷

فصل چهارم

تعریف و تاریخچه طرحواره‌درمانی.....	۱۲۹
مقدمه.....	۱۳۱
تعریف طرحواره.....	۱۳۲
ویژگی‌های طرحواره ناسازگار اولیه.....	۱۳۵
چه عوامل باعث تکرار این طرحواره‌ها می‌شوند؟.....	۱۳۸
طرحواره‌درمانی برای چه کسانی مناسب است؟.....	۱۴۰
مفروضه‌های طرحواره‌درمانی یانگ.....	۱۴۱
عوامل مهم در شکل‌گیری طرحواره.....	۱۴۱
نیازهای هیجانی.....	۱۴۱
خلق و خوی کودک.....	۱۴۶
سبک فرزندپروری.....	۱۴۷
ریشه‌های تحولی طرحواره‌ها: تجربه‌های اولیه زندگی.....	۱۴۸
چهار دسته از تجربه‌های اولیه زندگی که در شکل‌گیری طرحواره‌ها تأثیر بیشتری دارند.....	۱۴۸
حوزه‌های طرحواره.....	۱۵۱
حوزه اول: بریدگی و طرد.....	۱۵۲
در حوزه دوم: خودگردانی و عملکرد مختل.....	۱۵۶

مقدمه

آیا برای تربیت کودکان اصول یکسانی وجود دارد که والدین با رعایت آن اصول بتوانند به نحو مطلوبی عمل کنند؟ هرچند که شاید نتوان اصول کاملاً روشنی را برای تربیت بیان کرد، ولی می‌توان به چند اصل کلی اشاره کرد که فرایند تربیت را آسان‌تر می‌کند. در دنیای پیچیده امروز فرزند داشتن و فرزندپروری وظیفه‌ای لذت‌بخش، سخت، رشد دهنده و چالش‌انگیز است. پدر و مادرها امیدوارند که فرزندانشان در بزرگسالی به انسان‌هایی سالم، سرزنده، سازنده و پویا تبدیل شوند. تربیت در دوره اول رشد دارای اهمیت حیاتی هست و به قول پیامبر اکرم (ص) هر نقشی و تأثیری در این سنین مانند نقش بر سنگ ماندنی و پایدار است. یکی از شواهد این حقیقت تأثیرپذیری بالای کودکان در این دوره است؛ اما اکثر کسانی که به‌نوعی با تربیت فرزندشان از کودکی تا بزرگسالی درگیر هستند دائماً با مسائل و پیچیدگی‌هایی مواجه می‌شوند، پس شناخت توانمندی‌ها و قابلیت‌های هر دوره می‌تواند آن‌ها را در این مسیر به هدف برساند.

کتاب حاضر حاصل مطالعات گسترده و تجربه عملی نویسندگان در زمینه کار با کودکان است و از آنجاکه از منابع معتبر مختلف در جهان استفاده شده است، معتقد است که اصول مطرح‌شده در آن برای تمامی فرهنگ‌ها با اعتقادات و شرایط مختلف، کاربردی است. طرحواره‌درمانی به‌عنوان یک درمان مبتنی بر شواهد، به‌منظور درمان دشوارترین مشکلات به کار می‌رود و این کتاب به‌واسطه مداخلات مؤثر برای کودکان، سعی در عملی ساختن این درمان قدرتمند دارد. در این کتاب مفاهیم اساسی طرحواره‌درمانی مانند طرحواره‌ها و ذهنیت‌ها که به خانواده‌ها امکان درک تجارب گذشته یکدیگر را توضیح خواهیم داد. نکته مهم در رابطه با کتاب حاضر این است که این کتاب کوششی است به زبان ساده برای آشنایی درمانگران با رویکرد طرحواره محور؛ اما نیاز شدیدی به کتاب‌های دیگر در زمینه طرحواره‌درمانی نیز وجود دارد.